

Raadsvoorstel

Zaaknummer 1743712

Onderwerp:

Duidingsbijeenkomst

Vergaderdatum raad: 5 februari 2026

Geheim: nee

Steller: Odette Wevers

Beslispunten

1. In te stemmen met het organiseren van een openbare duidingsbijeenkomst op donderdag 26 maart 2026.
2. In te stemmen met de voorgestelde gespreksstructuur en onderwerpen zoals opgenomen in het raadsvoorstel.

Inleiding

In de commissie Oud en Nieuw heeft de raad een opinievoorstel besproken over het formatieproces. Tijdens deze bespreking is duidelijk geworden dat het opstellen van een formatieproces voor na de gemeenteraadsverkiezing 18 maart 2026 niet als wenselijk wordt beschouwd. Dit wordt aan de nieuwe raad of de grootste fractie om hier vorm aan te geven. Waar wel overeenstemming over bestond was het organiseren van een openbaar duidingsbijeenkomst vlak na de verkiezing.

Een duidingsbijeenkomst biedt de mogelijkheid om in openbare bijeenkomst met alle gekozen fracties stil te staan bij de resultaten, verwachtingen en mogelijke vervolgstappen. Het is dus een gesprek om de verkiezingstijd af te sluiten, om duiding te kunnen geven aan de verkiezingsuitslag en om duidelijkheid te krijgen over wie het initiatief neemt voor de informatie- en formatiegesprekken, maar ook hoe de raad het proces zou willen vormgeven en hoe hij betrokken wil worden. Daarnaast biedt het gesprek de mogelijkheid om de inwoners van Vijfheerenlanden inzicht te bieden in het formatieproces en de politieke duiding van de uitslag. Deze bijeenkomst is dus géén onderhandeling of formatiebespreking, maar een moment van reflectie en oriëntatie. Het vormt daarmee als het ware een brug tussen de verkiezingsuitslag en het formatieproces.

De duidingsbijeenkomst is geen officiële raadsvergadering omdat het gesprek moet plaatsvinden met de nieuw gekozen partijen, maar deze nog niet officieel zijn geïnstalleerd. Er zullen dus aan het eind van het gesprek geen besluiten worden genomen, maar er kunnen wel afspraken worden

gemaakt om het formatieproces niet te vertragen.

Het voorstel is om het gesprek op de volgende manier vorm te geven:

- Tijdstip: donderdag 26 maart 2026 om 20.00 uur. 26 maart overdag is de openbare zitting van het centraal stembureau tot vaststelling van de definitieve verkiezingsuitslag en wordt het proces-verbaal opgemaakt;
- Deelnemers: 2 deelnemers per verkozen partij. Voorstel is de lijsttrekkers met een ander lid van de fractie;
- Voorzitter: de voorzitter van de raad. Deze wordt ondersteund door de raadsgriffier;
- Structuur bijeenkomst: een gesprek waarbij de structuur van een raadsvergadering wordt aangehouden. Dit betekent maximaal 5 minuten spreektijd en een eerste (zonder interrupties) en een tweede termijn (met interrupties).
- Punten voor bespreking: Op volgorde van grootte kan iedere fractie ingaan op:
 - duiding verkiezingsuitslag;
 - het formatieproces en de eigen rol in dit proces;
 - de belangrijke thema's die spelen in Vijfheerenlanden of zouden moeten worden opgepakt;
 - rol van de raad;
 - rol van de jeugd in het formatieproces

Beoogd effect

Een duidingsbijeenkomst te organiseren om de verkiezingstijd af te sluiten en het formatieproces transparant en effectief te starten.

Argumenten

1.1 Door het gesprek openbaar te voeren, vergroten we transparantie en vertrouwen bij inwoners.

De raad heeft zich uitgesproken voor het organiseren van een duidingsbijeenkomst om de verkiezingsuitslag te duiden en om het formatieproces te bespreken. Door het openbaar te doen wordt ook voor de inwoners duidelijk hoe de verschillende partijen de uitslag van de verkiezing zien en hoe zij het formatieproces willen vormgeven.

1.2 Een duidingsbijeenkomst te organiseren na vaststelling verkiezingsuitslag van het centraal stembureau is zekerder.

Het centraal stembureau mag niet eerder dan 26 maart 2026 de definitieve verkiezingsuitslag vaststellen. Om zeker te zijn van de juiste uitslag en daarmee het juiste gesprek te voeren is donderdagavond 26 maart de eerste mogelijkheid voor een duidingsbijeenkomst.

2.1 Door het aangeven van een structuur van het gesprek en de gewenste onderwerpen aan de voorkant maakt dat de betrokkenen zich goed kunnen voorbereiden en voor inwoners duidelijk wat kan worden verwacht.

2.2 Door het opnemen van het bespreekpunt 'rol van de jeugd in het formatieproces' wordt gehoor gegeven aan de wens om de motie van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) in het proces te betrekken.

Op 28 november 2025 is tijdens de ALV van de VNG een motie van de gemeente Utrecht aangenomen. Met deze motie spreekt de ALV het volgende uit: 'Geef kinderen en jongeren binnen de gemeentelijke formatie een rol, na de aankomende gemeenteraadsverkiezingen, onder andere om met hen te spreken over de gevolgen en effecten van beleidsvoornemens op jonge en toekomstige generaties.' Het VNG-bestuur heeft tevens de opdracht gekregen de opdracht om richting de raadsverkiezingen handvatten aan te reiken over hoe kinder- en jongerenparticipatie op deze manier is te organiseren. Deze kunnen bij dit bespreekpunt worden betrokken.

Risicoparagraaf

1.1 het organiseren van een duidingsbijeenkomst voor 26 maart heeft het risico dat nog niet duidelijk is wie de grootste partij is en hoe de zetelverdeling definitief is.

Gevolgen voor mensen met een beperking

N.v.t.

Betrokkenheid pers

Informeren via besluitenlijst

Financiële paragraaf

N.v.t.

Participatieparagraaf

N.v.t.

Communicatieparagraaf

De bijeenkomst wordt openbaar aangekondigd via de gemeentelijke kanalen.

De bijeenkomst wordt live uitgezonden en na afloop terug te kijken. Iedereen kan de bijeenkomst bijwonen.

Na afloop wordt een kort verslag opgesteld en gedeeld met raad en inwoners.

de raadsgriffier,

K.I. (Krista) Goossens

Bijlagen

RB Duidingsbijeenkomst

